

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10066 af 01/09/2012 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 125-12 om kontanthjælp - oplysningspligt - tilbagebetaling - formue - forbrugslån

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 2000105-12

Ankestyrelsens principafgørelse 125-12 om kontanthjælp - oplysningspligt - tilbagebetaling - formue - forbrugslån

Resume:

Principafgørelsen fastslår

Forbrugslån er formue, når det er udbetalt

En person, der har formue, har ikke samtidig ret til kontanthjælp. Et forbrugslån sidestilles med formue, når lånet er udbetalt og beløbet indgået på personens bankkonto. Disponible pengebeløb, der stammer fra lån, anses efter Ankestyrelsens praksis som formue.

Afgørelsen betyder ikke, at kommunen kan pålægge en kontanthjælpsmodtager at optage lån til forsørgelse.

En kontanthjælpsmodtager, der får udbetalt et forbrugslån, har oplysningspligt over for kommunen om lånet

En person, der optager et forbrugslån og samtidig modtager kontanthjælp, har oplysningspligt over for kommunen. Undladelse heraf medfører tilbagebetalingskrav. Kommunen skal vejlede personen om, hvad oplysningspligten indebærer.

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt

Kommunen har opfyldt sin vejledningspligt i forhold til betydningen af at tage et forbrugslån, hvis kommunen har udleveret en orientering (for eksempel bilaget til KL's blanket: "Ansøgning om hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik") til kontanthjælpsmodtageren, hvoraf det fremgår, at ændringer i blandt andet indtægts- og formueforhold skal oplyses til kommunen, og at undladelse af at oplyse kan medføre krav om tilbagebetaling. Endvidere redegøres for, hvad formue er, herunder at det blandt andet er kontantbeholdning og indestående i bank eller sparekasse.

Love:

Lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012 - § 14 og § 91

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 656 af 15. juni 2011 - § 11 og § 12

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagen

Sagen er behandlet for at afklare rækkevidden af myndighedens vejledningsforpligtelse i forhold til myndighedens mulighed for at kræve tilbagebetaling af kontanthjælp i en situation, hvor modtageren af hjælpen har optaget et forbrugslån.

2. Reglerne

§ 14 i lov om aktiv socialpolitik fastslår, at kommunen ikke kan yde hjælp, hvis ansøgeren har formue, som kan dække det økonomiske behov. Der ses dog bort fra beløb på op til 10.000 kr., samt visse typer af formue.

§ 91, nr. 1, fastslår, at kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter blandt andet § 11, stk. 2, i retssikkerhedsloven.

Retssikkerhedslovens § 11, stk. 2, fastslår, at personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

§ 12, nr. 4, fastslår, at myndigheden skal give borgeren skriftlig besked om muligheden for, at borgeren kan blive mødt med et tilbagebetalingskrav og straf, hvis borgeren ikke oplyser om ændringerne.

3. Andre Principafgørelser

Ankestyrelsen har ikke andre Principafgørelser på området, der omhandler præcis samme problemstilling. Der er dog en række Principafgørelser om formue, tilbagebetaling af formue og herunder spørgsmålet om retten til at indfri gæld, samt hvor længe formuen skal dække forsørgelsen.

Det fremgår bl.a. af disse Principafgørelser, at kommunen skal være opmærksom på, at kontanthjælpsmodtageren har ret til at indfri forfalden gæld med formue, og at personen, når kommunen beregner perioden, hvor formuen skal leves op, som minimum skal have et beløb til rådighed, som svarer til, hvad personen kunne have modtaget netto per måned, hvis der havde været ret til hjælp til forsørgelse.

Det fremgår af Principafgørelse A-34-03, at der ikke i forbindelse med ansøgning om kontanthjælp kunne stilles krav om dokumentation for afslag på banklån. Det er således ikke en betingelse for hjælp til forsørgelse efter aktivloven, at ansøger har udtømt eventuelle lånemuligheder.

4. Den konkrete afgørelse

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i møde truffet afgørelse i NNs sag om rækkevidden af myndighedens vejledningsforpligtelse i forhold til myndighedens mulighed for at kræve tilbagebetaling af kontanthjælp i en situation, hvor modtageren af hjælpen har optaget et forbrugslån.

Resultatet er

- NN har modtaget kontanthjælp uberettiget.
- A Kommune har opfyldt sin vejledningsforpligtelse over for NN i forhold til betydningen af forbrugslån for retten til kontanthjælp.
- Det betyder, at NN skal tilbagebetale den modtagne kontanthjælp.

Vi ændrer således afgørelsen fra Beskæftigelsesankenævnet i Statsforvaltningen YY.

A Kommune vil kontakte NN.

To mødedeltagere var ikke enig i afgørelsen. Mødedeltagerne mente, at det af kommunens vejledning burde fremgå, at lån anses som formue.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at NN har modtaget kontanthjælp uberettiget.

Vi vurderer endvidere, at A Kommune har opfyldt sin vejledningsforpligtelse over for NN i forhold til betydningen af forbrugslån for retten til kontanthjælp.

Det betyder, at NN skal tilbagebetale den modtagne kontanthjælp.

Vi har lagt vægt på, at hun har et indestående på 30.000 kroner, som hun har overført til sin bankkonto i december 2010, og derved er beløbet frit tilgængeligt. Selvom der er tale om et forbrugslån, som skal tilbagebetales, ændrer det ikke ved vurderingen af, at hun har et beløb på over 10.000 kroner til at leve for, det vil sige formue i aktivlovens forstand.

NN burde have indset, at kontanthjælpen for januar og halvdelen af februar 2011 (indbetalt 30. december 2010 til forsørgelse i januar 2011 og 1. februar 2011 til forsørgelse i februar 2011) blev ydet med urette.

Vi vurderer derfor, at NN i januar og delvist februar 2011 har modtaget kontanthjælp uberettiget.

Vi har lagt vægt på, at NN i hvert fald fra 21. december 2010 har haft fuld råderet over et beløb på 30.000 kroner og således må anses for at have været i besiddelse af en disponibel formue. Den omstændighed, at der er tale om et forbrugslån, ændrer ikke vurderingen af, at NN på det tidspunkt havde et beløb, som måtte anses for at være kommet til udbetaling, og som er tilgængeligt.

NN har ved ansøgningen om kontanthjælp den 14. april 2010 underskrevet erklæring om, at hun har pligt til at give oplysninger til kommunen om ændringer i forhold, der kan have betydning for hjælpen, og at undladelse af at afgive oplysninger kan medføre krav om tilbagebetaling og politianmeldelse. I erklæringen er formue beskrevet som blandt andet kontantbeholdning og indestående i bank eller sparekasse. Det fremgår endvidere af borgerens journal af samme dato, at rådigheds- og oplysningspligt er blevet indskærpet over for borgeren.

Vi har lagt vægt på, at A Kommune således i tilstrækkelig grad har vejledt NN om oplysningspligten, både mundtligt og skriftligt, da hun søgte om kontanthjælpen.

På trods af, at NN blev vejledt om sin oplysningspligt har hun ikke oplyst kommunen om, at hun tog et forbrugslån i december 2010, hvorfor hun har tilsidesat sin oplysningspligt.

Vi har lagt vægt på, at borgere, der modtager hjælp efter aktivloven, er underlagt oplysningspligt, hvis der sker ændringer i deres forhold. Dette følger af § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har ikke fundet grund til at tilsidesætte kommunens beregning i brev af 21. juni 2011 af det beløb, der skal tilbagebetales.

Der var ikke enighed om afgørelsen. To mødedeltagere mente, at det af kommunens vejledning burde fremgå, at lån anses som formue.

Bemærkninger til klagen

A Kommune har klaget over nævnets afgørelse. I den efterfølgende begrundelse for klagen har kommunen anført, at borgeren ansøgte om og fik kontanthjælp i april 2010. Borgeren fik både mundtlig og skriftlig vejledning om oplysningspligten. Kommunen mener, at borgeren er vejledt korrekt. Der henvises til lovgivningen og vejledningen om myndighedens vejledningsforpligtelse og tilbagebetaling.

Vi henviser til ovenstående afgørelse og begrundelse for denne og bemærker, at oplysningerne er indgået.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af:

- De oplysninger, som forelå da Beskæftigelsesankenævnet i Statsforvaltningen YY traf afgørelse i sagen
- Beskæftigelsesankenævnets afgørelse af 8. december 2011.

- Klagen til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg af 4. januar 2012 og efterfølgende begrundelse i brev af 13. januar 2012.

- Beskæftigelsesankenævnets genvurdering

A Kommune har truffet afgørelse af 6. juni 2011 om, at borgeren har indsat check på 30.000 kr. på sin bankkonto den 21. december 2010. Idet borgeren har brugt pengene, vil kontanthjælp de næste 2 måneder være mod tilbagebetaling.

I kommunens brev af 21. juni 2011, hvor sagen blev sendt til nævnet, fremgår den specifikke beregning for tilbagebetalingen, og afgørelsen ændres (i alt skal borgeren betale 20.017,50 kr. tilbage, svarende til hele januars kontanthjælp og halvdelen af februars 2011).

Beskæftigelsesankenævnet ændrer kommunens afgørelse ved afgørelse af 8. december 2011. Borgeren skal ikke betale noget af den kontanthjælp, hun modtog til forsørgelse i januar og februar 2011 tilbage.

Beskæftigelsesankenævnet mener ikke, at det er godtgjort, at borgeren vidste eller burde have indset, at hun ikke havde ret til kontanthjælpen. Nævnet mener ikke, at kommunen havde orienteret borgeren tilstrækkeligt om oplysningspligten.

A Kommune klager og beder Ankestyrelsen afklare, hvor detaljeret, konkret og evt. udtømmende vejledningen i henhold til § 12 i retssikkerhedsloven er.

Beskæftigelsesankenævnet har ved sin genvurdering af 30. januar 2012 og 9. marts 2012 vurderet, at det strider imod almindelig opfattelse af ret og pligt, at et forbrugslån betragtes som formue for en kontanthjælpsmodtager.

Tilbagebetaling må derfor efter nævnets opfattelse forudsætte, at kommunen har vejledt borgeren om, at hun har pligt til at oplyse kommunen om, at hun var i færd med at optage et forbrugslån.